

JGSR วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์

ISSN 1905-1603 Journal of Graduate Studies Review

▣ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนาและปรัชญา
๒. เพื่อให้บริการทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาและปรัชญาแก่สังคม
๓. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดทางพระพุทธศาสนาและปรัชญา
๔. เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

▣ ที่ปรึกษา (Advisors)

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร รัมมจิตโต), ศ.ดร., ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พระราหวรมนี (ประสิทธิ์ พรมรัมสี), รศ.ดร.

พระราหวรมุนี (พล อาภากรโ Ro), ดร.

พระราชนรรภัตติ圭 (สมจินต์ สมมาปลโน), ศ.ดร.

พระราชนรรภัตมนี (เทียบ สิริวนาน), ผศ.ดร.

พระโสกนาชิราภรณ์ (ไสว ใจติโก)

พระเมธีธรรมจารย์ (ประสาร จนทสาโร)

พระศรีศาสนบัณฑิต (สุทธศัน พิสสรวาที)

พระสุรีรัตนบัณฑิต (สุทธิพ อาภากรโ Ro), รศ.ดร.

ศาสตราจารย์พิเศษ จำนงค์ ทองประเสริฐ ราชบัณฑิต

ศาสตราจารย์พิเศษ อดิศักดิ์ ทองบุญ ราชบัณฑิต

รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล สุยะพรหม

ดร. ทรงวิทย์ แก้วศรี

นายสนิท ไชยวังศ์คต

▣ บรรณาธิการ (Chief Editor)

พระมหาสมบูรณ์ วุฒิมิกโ Ro, ดร.

▣ ผู้ช่วยบรรณาธิการ (Assistant Editors)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภะร

นายอุดม จันทิมา

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

พระเมธาวินัยรส, ผศ.ดร.
พระมหาดันยพัชร์ คุณกีรปุโโน, ดร.
ศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรมหา^ศ
ศาสตราจารย์ ดร.จำงค์ อดิวัฒน์สิทธิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม บุญศรีตัน^ศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ยอดแก้ว^ศ
ดร.ทิมพรรณ รักแต่งงาน^ศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดโชพล เหมนาໄลย^ศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมั่น^ศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ยอดทอง^ศ
ดร.สรณีย์ สายศร

มหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย^ศ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^ศ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^ศ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^ศ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่^ศ
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต^ศ
มหาวิทยาลัยหิดล^ศ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์^ศ
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต^ศ
มหาวิทยาลัยหิดล^ศ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์^ศ

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาກลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

พระมหาหารษา ธรรมหาส, รศ.ดร.
พระมหาพรชัย สิริวโร, ดร.
พระมหาสุรศักดิ์ ปจจนดเสโน, ดร.
รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนนท์มิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภะร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัทธอร ศรีดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรเมเลิศ^ศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แม่ขีกุณนา รักษาโฉม^ศ
ดร.แสง นิลนานะ^ศ
ดร.ดวงเพชร สมศรี^ศ
Ven. Dr. Piyarattana

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^ศ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^ศ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

พระมหาชเวนทร์ บุรีสุตตโน, ผศ.ดร.
ศาสตราจารย์ ดร.วัชระ งามจิตเรจิญ^ศ
รองศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส^ศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิราระจันนันท์^ศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ บุญหนุน^ศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน^ศ
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน^ศ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์^ศ

มหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย^ศ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์^ศ
มหาวิทยาลัยศิลปากร^ศ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์^ศ
มหาวิทยาลัยศิลปากร^ศ
มหาวิทยาลัยหิดล^ศ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์^ศ
มหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย^ศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์โขติ เกิดแก้ว	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ดร.วีรชาติ นิมอนงค์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
Prof. Dr. D. Philips Stanley	Naropa University, USA
Prof. Ven. Dr. Khammai Dhammasami	University of Oxford, UK
Ven. Prof. Jinwol Lee	Dongguk University, Korea
H.E. Janos Jelen	Dharma Gate Buddhist College, Hungary

☒ ฝ่ายประสานงานและจัดการ (Coordination and Management)

พระมหาสันติ วีรภุโถ, ดร.	นายสังวร อ่อนสนิท
พระปลัดสมชาย ปอยโถ, ดร.	นายภพปพพ เพพรานี
พระมหาธนวุฒิ โชติธรรมโน	ดร.สมคิด เศษวงศ์
พระเสนาจารย์ สุทธิสารโธ	นายไพบูลย์ อุทัยคำ
นายจันทร์ธรรม อินทร์เกิด	นางสาวกนกพร เที่ยรทอง
นางสาวอรยา ทองโขติ	ดร.จุฬารัตน์ วิชานาที

☒ บันทึกข้อมูลและพิสูจน์อักษร: นายไพบูลย์ อุทัยคำ ดร.ณัฐสุกรน์ เตียวเพชรภัสร

☒ ออกแบบปก: ดร.จุฬารัตน์ วิชานาที

☒ กำหนดระยะเวลาตีพิมพ์: ปีละ ๓ ฉบับ

- ฉบับที่ ๑ เดือน มกราคม – เมษายน
  - ฉบับที่ ๒ เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม
  - ฉบับที่ ๓ เดือน กันยายน – ธันวาคม
- (ฉบับพิเศษตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย มิถุนายน ๒๕๖๐)

☒ สาขาวิชาที่รับพิจารณาตีพิมพ์:

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา และสาขาวิชาปรัชญา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
หรือบทความที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับพระพุทธศาสนาหรือปรัชญา

☒ วิธีพิจารณาบทความ:

๑. บทความทุกบทความจะใช้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินอย่างน้อย ๒ ท่าน
๒. บทความจากผู้นิพนธ์ภายในจะได้รับการพิจารณาตรุจประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
ส่วนบทความจากภายนอกจะได้รับการพิจารณาตรุจประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และ
ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เขียนบทความ
๓. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในสารฉบับนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

☛ เจ้าของ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

☛ สำนักงาน:

กองบรรณาธิการ-varสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ ห้อง A ๔๐๒ อาคารเรียนรวม ชั้น ๔
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

เว็บไซต์: <http://gds.mcu.ac.th> และ <http://gjn.mcu.ac.th>

เฟสบุ๊คแฟนเพจ: www.facebook.com/gds.mcu

โทรศัพท์ ๐๘๖๓๑๕๔๖๙๘ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์: chantimaudom@gmail.com

☛ พิมพ์ที่: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

☛ ข้อมูลและความเห็นในบทความเหล่านี้เป็นของผู้เขียนบทความ
กองบรรณาธิการ-varสารไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป ☛